

עבירות זיוף ומרמה במבחני תיאוריה - סוגים ועונשים

מבחני התיאוריה הם מבחנים עיוניים הבוחנים ידע בחוקי התנועה והתעבורה והם נדרשים כתנאי להוצאת רישיון נהיגה בישראל. רשויות האכיפה והחוק מתייחסים בחומרה רבה לכל ניסיון זיוף או מרמה במבחנים, כיוון שזה עשוי להוביל למצב בו אדם יוציא רישיון נהיגה מזויף כשאין הוא כשיר לכך, דבר העלול לסכן את שלום הציבור. עו"ד אסף דוק מסביר אודות עבירות זיוף ומרמה במבחני תיאוריה והעונשים הקבועים לצידן תוך סקירת פסקי דין בנושא.

מבחני התיאוריה הם מבחנים הנדרשים לכל אדם המבקש להוציא רישיון נהיגה בישראל. מדובר במבחנים עיוניים הבודקים שליטה וידע בחוקי התנועה, בכללי התנהגות בטוחה ונכונה בדרכים, בתמרומים ובתפעול הרכב. את בחינת התיאוריה מבצע משרד התחבורה באמצעות מערכת ממחושבת הממחישה תמרומים ומציגה תמונות ושאלות באופן קל להבנה. המערכת מצלמת את הנבחן בכדי לנסות למנוע זיופים, אומנם ישנם עבריינים שמצליחים לעקוף החוק ולזייף את הבחינה.

יסודות עבירות זיוף ומרמה במבחני תיאוריה

1. קבלת דבר במרמה

סעיף 415 לחוק העונשין עוסק בעבירת קבלת דבר במרמה. מרמה היא טענה עובדתית שקרית. כידוע, דבר שקר כשלעצמו אינו מהווה עבירה פלילית. אולם, כאשר השקר מוביל לפגיעה ברכושו של אדם אחר הרי שמתעורר לחיים האיסור הפלילי.

עבירת קבלת דבר במרמה מתייחסת לניצול לרעה של המרמה לצורך הפקת טובת הנאה, והיא כוללת כל טענה עובדתית שקרית מנקודת מבטו של טוען הטענה ואין זה משנה אם המרמה נעשתה במכוון או במחדל בדרך של העלמת מידע רלוונטי על-פי דין או חוזה (בהקשר זה ראו ע"פ 1726/91 דגני נ' **מדינת ישראל** וכן ע"פ 3363/98 קניאז'ינסקי נ' **מדינת ישראל**).

דינו של המקבל דבר במרמה הוא עד **3 שנות מאסר** או עד **5 שנות מאסר** במידה והעבירה נעברה בנסיבות מחמירות.

2. זיוף מסמכים

חוק העונשין עוסק במספר עבירות זיוף ומסביר שפעולת הזיוף יכולה ללבוש 3 צורות אפשריות:

1. **"עשיית מסמך הנחזה להיות את אשר איננו, והוא עשוי להטעות"** - הכוונה היא לעריכת מסמך חדש לגמרי שלא היה בנמצא לפני כן, וזאת לצורך השגת היעדים האמורים.

2. **"שינוי מסמך - לרבות הוספת פרט או השמטת פרט - בכוונה לרמות, או ללא סמכות כדין ובאופן הנחזה כאילו נעשה השינוי בסמכות כדין"** - כאן מדובר בשינויים במסמכים קיימים כגון שינוי של סכום כספי,

תאריך, זהות, תמונה, שם וכיצא בזאת, בהתאם לאופי המסמך.

3. "חתימת מסמך בשם פלוני ללא סמכות כדין, או בשם מדומה, באופן העשוי להיחזות כאילו נחתם המסמך בידי פלוני" - המדובר במסמכים מקוריים או מועתקים בלי חתימת מקור, בהם אדם מעתיק את החתימה כדי לממש את מטרותיו.

דינו של המזייף מסמך הוא עד **שנת מאסר**. העונש מזנק לעד **3 שנות מאסר** במידה והעבריין זייף מסמך בכוונה לקבל באמצעותו דבר ועד **5 שנות מאסר** במידה וביצע זאת בניסבות מחמירות.

3. התחזות לאדם אחר במטרה להונות

סעיף 441 לחוק עוסק בעבירת התחזות לאדם אחר וקובע כי הצגה עצמית בצורה כוזבת כאדם אחר, בין אם בדרך של מעשה פעיל ובין אם בדרך של מחדל, כדי להשיג מטרה כלשהי שלא היה ניתן להשיגה אילולא ההתחזות. התחזות כאדם אחר מעבירה לידי המתחזה את זכויותיו של האדם האחר לשם ביצוע פעולת המרמה וההונאה.

על מנת ולהרשיע אדם בעבירה של התחזות לאדם אחר יש להוכיח כי אותו אדם היה מודע לכך שהוא מציג עצמו באופן שקרי, וכן כי עשה זאת בכוונה להונות.

כאשר אדם מתחזה לאדם אחר במטרה להונות, הוא מסתכן בעונש של עד 3 שנות מאסר.

4. עבירות קשירת קשר לביצוע עוון או פשע

סעיף 440 לחוק קובע כי אדם הקושר קשר עם זולתו להשפיע במרמה או בהונאה על מחיר השוק של דבר הנמכר בפומבי או להונות את הציבור או כל אדם, או לסחוט נכס מאדם, דינו עד **3 שנות מאסר**.

כמו כן, סעיף 499 לחוק עוסק בעבירות קשירת קשר לביצוע פשע או עוון וקובע כי הקושר קשר עם אדם לעשות פשע או עוון דינו עד **7 שנות מאסר** במקרה של עבירת פשע, או עד **שנתיים** אם מדובר בעבירת עוון. יחד עם זאת, העונש יהיה האמור לעיל, או לחלופין העונש שנקבע לאותה העבירה, הקל מבין השניים.

עבירת זיוף ומרמה במבחני תיאוריה בראי הפסיקה

בתיק פלילי 15-01-33638 - הוגש כתב אישום כנגד נאשם בשם בזרי ונאשם נוסף בגין ניסיון לקבלת דבר במרמה ובקשירת קשר לביצוע עוון. באמצע חודש אוגוסט בשנת 2014, נכשל בזרי במבחן התיאוריה וזאת לאחר שנבחן מספר פעמים בעבר. ככל הנראה מספר ימים לאחר מכן, בזרי, הנאשם, אדם נוסף בשם אבי ואחרים נוספים, חברו יחד וסיכמו כי אדם אחר יעבור את המבחן כשהוא מציג עצמו במרמה כבזרי בתמורה לסכום האומד על 9,000 שקלים. בזרי מסר לנאשם מעטפה עם הסכום כאמור, את תעודת הזהות שלו וטופס בקשה להיבחן במבחן התיאוריה תחת שמו. הנאשם העביר את המעטפה לאבי, שהעבירה לאחר בכדי שאדם אחר יבחן במרמה במבחן התיאוריה תחת שמו של בזרי.

בתאריך ה-18 לאוגוסט לאותה שנה, אדם בשם אפרים הגיע לסניף מבחני התיאוריה מודיעין. אפרים נשא את טופס הבקשה ואת תעודת הזהות של בזרי. במסגרת הסדר טיעון, אבי הורשע בקשירת קשר לביצוע עוון והושת עליו קנס בסך של אלף שקלים או 10 ימי מאסר תמורתו וצו שירות לתועלת הציבור בהיקף האומד על 100 שעות ו-3 חודשי מאסר על תנאי לבל יעבור את העבירה בה הורשע. בזרי הורשע בעבירות של ניסיון לקבלת דבר במרמה קשירת קשר לביצוע עוון והושתו עליו 160 שעות שירות לתועלת הציבור, מאסר על תנאי למשך 4 חודשים לבל יעבור את העבירות בהן הורשע וקנס בשווי של 1,500 שקלים או 2 ימי מאסר במקומם.

בעניינו של הנאשם, לטענתו יש לבטל את כתב האישום, שכן הוא נעדר עבר פלילי, נורמטיבי ובשנות החמישים לחייו. כמו כן, לטענתו, הוא אינו קיבל טובות הנאה כלשהן מהעבירות בהן הורשע ולכן אין לגזור עליו את הדין. אומנם, טענה זו נדחתה. לטענת המאשימה, מעורבותו של הנאשם דומה למעורבותו של אבי, שכן לא הוכח שלאבי צמחה טובת הנאה ישירה מהעניין. הוא קיבל לידיו את המעטפה מהנאשם, אומנם לא הוכח מה היה חלקו בעניין. על כן, לא הוכח שהייתה לאבי טובת הנאה אישית ממעשיו, כמו הנאשם. בהכרעת הדין נלקחו נסיבותיו האישיות של הנאשם שכן הוא נעדר עבר פלילי ולא הפיק רווח מן העבירות. הוחלט להשית על הנאשם עונש הזהה לעונשו של אבי, כחלק מעקרונות האחידות בענישה.

ניסיון זיוף מבחן תיאוריה בידי שוטר מג"ב

בתיק פלילי 11-07-12560 - הודה הנאשם בלקיחת שוחד, בניסיון למתן שוחד, בזיוף, בניסיון לזיוף ובקשירת קשר לפשע. על פי עובדות כתב האישום, שירת הנאשם כשוטר בקבע במשמר הגבול ושימש כמפקד מחסום באזור ירושלים. בחודש אפריל שנת 2010, נפגש הנאשם עם מוחמד, במסגרת תפקידו כמפקד מחסום, וביקש ממנו עזרה בהשגת מבחן תיאוריה למבחני נהיגה עם החותמת "עבר", למרות שאין עבר הוא את המבחן כאמור באופן רשמי. מוחמד ציין בתגובה כי אין באפשרותו לעזור לנאשם אומנם תיווך בינו לבין אדם בשם עבאס שהציג עצמו כעובד משרד הרישוי והבטיח שיעביר את מספרו לאדם שיש ביכולתו לסייע לו. בהמשך, יצר קשר עם הנאשם סוכן משטרה שהציג עצמו כיוסי שעובד במשרד הרישוי. במהלך שיחתם סיכמו השניים כי הנאשם ישלם לסוכן כאלף שקלים בתמורה לטופס המעיד שעבר הוא את מבחן התיאוריה. בסוף חודש יולי בשנת 2010, נפגשו השניים, הסוכן והנאשם, באזור התחנה המרכזית בירושלים. במהלך המפגש העביר הנאשם את הסכום שסיכמו עליו עבור מבחן התיאוריה המזויף וסיכמו כי במפגש הבא הנאשם יקבל לידיו את המבחן כאמור ורישיון נהיגה מזויף תמורה לחמש מאות שקלים. מספר שבועות לאחר מכן, השניים נפגשו והסוכן העביר לידי הנאשם את מסמך התיאוריה עם החותמת המזויפת המצביעה כי עבר את המבחן. הנאשם הסכים להיפגש בשנית בכדי שיועבר לידיו רישיון הנהיגה המזויף, אומנם מיד לאחר מכן הוא נעצר על ידי מח"ש.

הנאשם בשנות העשרים המאוחרות לחייו, נשוי, ממוצא דרוזי, שירת כלוחם במג"ב ירושלים וכשוטר קבע במג"ב צפון. לדברי הנאשם הוא לא הצליח לעבור את מבחן התיאוריה עשרות פעמים ואיים כי במידה ולא יהיה בידיו רישיון נהיגה, אשתו תעזוב אותו. כמו כן, משפחתו הפעילה עליו מכבש לחצים בנוגע להוצאת רישיון הנהיגה. הללו השפיעו עליו והניעו אותו לביצוע העבירה. הנאשם הביע רצון לחזור לשירות המשטרה וביקש שיעדיפו את הפן השיקומי במקום הרשעתו.

לדברי המאשימה, מעשיו של הנאשם, שוטר במשטרת ישראל, נעשו לאורך זמן ולא מתוך חוסר שיקול דעת. כמו כן, מדובר במעשים פליליים שביצע הנאשם שלא הופסקו עקב חרטה אלא מכיוון שנתפס. הנאשם פגע במשטרת ישראל ועשה שימוש לרעה במעמדו בכדי לעבור על החוק ולהשיג רווח אישי. הוא פגע בתדמיתם של השוטרים ובאמון הציבור במשטרה. כמו כן, יש לזכור כי אלמלא הנאשם נתפס, היה עשוי הוא לקבל רישיון נהיגה מזויף ובכך היה מסכן את שלום הציבור. יש לציין לטובתו של הנאשם כי הוא נעדר עבר פלילי ולקח אחריות על מעשיו. יחד עם זאת, מדובר במעשים פליליים חמורים שנעשו על ידי מי שאמור להגן של שלום הציבור ואמון של שמירת החוק. לכן הוחלט להרשיע את הנאשם ולגזור עליו 12 חודשי מאסר בפועל ו-8 חודשי מאסר על תנאי לבל יעבור עבירות שוחד, זיוף וקשירת קשר לפשע.

זומנת לחקירה או הוגש נגדך כתב אישום בגין זיוף ומרמה במבחני תיאוריה?

עבירות זיוף ומרמה במבחני תיאוריה הינן עבירות חמורות ביותר. העבריינים העלולים להצליח בעבירות עשויים לקבל רישיון נהיגה מזויף כשאינם כשירים הם לנהיגה ובכך לסכן את אזרחי הציבור. כיום, משרד הרישוי מעביר את מבחן התיאוריה באמצעות מערכת ממוחשבת שמטרתה למגר ניסיונות זיוף ומרמה. לעיתים, גם את המערכות הממוגנות מצליחים העבריינים לעקוף ולזכות ברישיון הנהיגה לו ציפו בכיליון עיניים. אומנם, מערכת החוק בשיתוף עם הרשויות, פועלות באופן שוטף בכדי לצמצם זאת וכל ניסיון לזיוף או למרמה במבחן מטופלים ביד קשה. במידה ונתפסת בזיוף או בניסיון לזיוף במבחן תיאוריה פנה באופן מידי לעורך דין פלילי שמתמחה בתחום שיפעל למען זכויותיך בחקירה, לשחרורך לחופשי ולחייך הנורמטיביים. רצוי כי ההיוועצות עם עו"ד פלילי תיעשה טרם החקירה במטרה בכדי למנוע טעויות שעשויות בהמשך להשפיע לרעה על ההליך הפלילי נגדך.

משרדנו מספק ייעוץ וייצוג משפטי לנאשמים המואשמים בעבירות מרמה וזיוף מזה תקופה ארוכה ובכך שומרים נאמנה על הזכויות והאינטרסים שלהם תוך לחימה עיקשת, רציפה ובלתי מתפשרת במגננונים השונים עד לכיבוש היעד לשביעות רצונם. במידה ונלקחת לחקירה או הוגש נגדך כתב אישום בגין מרמה וזיוף במבחני תיאוריה פנה ללא דיחוי להתייעצות עימנו בטלפון **052-6885006** או השאר פרטים ונשמח לסייע ולהציע לך מענה ופתרונות מקצועיים בהתאמה אישית. הפניה אינה כרוכה בהתחייבות כל שהיא מצדך. סודיות מלאה מובטחת.